

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM BÁ QUYẾT

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC Ở CÁC
TRƯỜNG THCS CÓ ĐÔNG HỌC SINH DÂN TỘC
THiểu SỐ
HUYỆN LỤC NGẠN, TỈNH BẮC GIANG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu thực sự của cá nhân, là kết quả sau hai năm học tập, nghiên cứu và được thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của **PGS - TS Trần Kiểm**

Các số liệu thống kê trung thực và đảm bảo chính xác, kết quả nghiên cứu nêu trong luận văn chưa từng được công bố trong bất kỳ một công trình nào khác. Tôi xin chịu trách nhiệm về nghiên cứu của mình.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2013
Học viên

Phạm Bá Quyết

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, tác giả luận văn xin bày tỏ lòng biết ơn tới quý Thầy, Cô trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã trực tiếp giảng dạy, giúp đỡ tác giả trong quá trình học tập, nghiên cứu. Tác giả xin chân thành cảm ơn quý Thầy, Cô trong Hội đồng khoa học đã giúp đỡ tác giả hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Đặc biệt, tác giả luận văn xin trân trọng bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến PGS - TS Trần Kiểm - người thầy đã tận tình hướng dẫn khoa học, giúp đỡ tác giả trong quá trình triển khai thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Tác giả luận văn xin gửi lời cảm ơn tới các đồng chí lãnh đạo huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang ; các đồng chí lãnh đạo , chuyên viên phòng GD &ĐT huyện Lục Ngạn đã tạo điều kiện để tác giả được theo học lớp thạc sĩ khoa học giáo dục, chuyên ngành QLGD và hoàn thành đề tài nghiên cứu của mình; xin cảm ơn các đồng chí CBQL, GV, NV ở các trường THCS huyện Lục Ngạn, bạn bè đồng nghiệp đã cung cấp và chia sẻ tư liệu cần thiết hỗ trợ tác giả nghiên cứu; xin cảm ơn những người thân yêu đã động viên giúp đỡ, tạo điều kiện cho tác giả hoàn thành luận văn.

Tuy rất cố gắng song chắc chắn luận văn không tránh khỏi thiếu sót. Tác giả rất mong nhận được những ý kiến đóng góp quý báu của quý Thầy, Cô và các bạn đồng nghiệp.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2013

Tác giả

Phạm Bá Quyết

CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT

BGH	Ban giám hiệu
CBQL	Cán bộ quản lý
CNH	Công nghiệp hóa
CN	Công nguyên
CSVC	Cơ sở vật chất
DTTS	Dân tộc thiểu số
DHSP	Đại học sư phạm
ĐDDH	Đồ dùng dạy học
ĐNGV	Đội ngũ giáo viên
GV	Giáo viên
GVCN	Giáo viên chủ nhiệm
GVBM	Giáo viên bộ môn
GD&ĐT	Giáo dục và đào tạo
HT	Hiệu trưởng
HS	Học sinh
HĐH	Hiện đại hóa
HĐDH	Hoạt động dạy học
KH – CN	Khoa học – công nghệ
KHGD	Khoa học giáo dục
PHT	Phó hiệu trưởng
PPDH	Phương pháp dạy học
QL	Quản lý
SGK	Sách giáo khoa
SKKN	Sáng kiến kinh nghiệm
TTCM	Tổ trưởng chuyên môn
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TBDH	Thiết bị dạy học

DANH MỤC BẢNG, BIỂU, SƠ ĐỒ TRONG LUẬN VĂN

Bảng 2.1: Thống kê số trường học của các cấp học giai đoạn 2010 – 2013	45
Bảng 2.2: Thống kê số lớp học và HS của các bậc học trong giai đoạn 2010-2013	45
Bảng 2.3: Đội ngũ cán bộ quản lý của các trường THCS có đông HS DTTS ở huyện Lục Ngạn, giai đoạn 2010-2013	47
Bảng 2.4: Thống kê số lượng, chất lượng GV giai đoạn 2010 - 2013	49
Bảng 2.5: Thống kê đặc điểm đội ngũ GV giai đoạn 2010 -2013	50
Bảng 2.6: Thống kê kết quả xếp loại học lực của HS các trường THCS có nhiều HS DTTS ở huyện Lục Ngạn trong 3 năm khảo sát (năm học 2010 - 2011, 2011 - 2012, 2012-2013)	54
Bảng 2.6.1: Thống kê kết quả tuyển sinh vào lớp 10 THPT của các trường THCS ở huyện Lục Ngạn năm học 2010 - 2011, 2012-2013.	56
Bảng 2.7: Tổng hợp đánh giá của CBQL và GV về mức độ thực hiện các biện pháp quản lý thực hiện mục tiêu chương trình dạy học.	60
Bảng 2.8: Tổng hợp đánh giá của CBQL và GV về mức độ thực hiện các biện pháp quản lý việc soạn bài, chuẩn bị lên lớp của GV	63
Bảng 2.9: Tổng hợp đánh giá của CBQL và GV về mức độ thực hiện các biện pháp quản lý giờ dạy trên lớp của GV	66
Bảng 2.10: Tổng hợp đánh giá của CBQL và GV về mức độ thực hiện các biện pháp quản lý sinh hoạt tổ chuyên môn	70
Bảng 2.11: Tổng hợp đánh giá của CBQL và GV về mức độ thực hiện các biện pháp quản lý công tác bồi dưỡng GV	73
Bảng 2.12: Tổng hợp đánh giá của CBQL và GV về mức độ thực hiện các biện pháp QL đổi mới phương pháp dạy học.	75
Bảng 2.13: Tổng hợp đánh giá của CBQL và GV về mức độ thực hiện các biện pháp quản lý kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS.	77
Bảng 2.14: Tổng hợp đánh giá của CBQL và GV về mức độ thực hiện các biện pháp quản lý điều kiện phục vụ hoạt động dạy học của nhà trường.	80
Bảng 2.15: Thống kê kết quả xếp loại học lực và hạnh kiểm HS của các trường THCS có nhiều HS DTTS ở huyện Lục Ngạn, Bắc Giang trong 3 năm khảo sát (năm học 2010 – 2011, 2011 - 2012, 2012 - 2013).	81

Bảng 3.1. Kết đánh giá tính cần thiết và tính khả thi của 4 biện pháp	111
Bảng 3.2. Bảng xếp thứ bậc giá trị trung bình của từng giải pháp về tính cần thiết và tính khả thi	113
Biểu đồ 3.1. Tính cần thiết và khả thi của 4 biện pháp	112
Sơ đồ 1.1: Cấu trúc hệ thống quản lý	13
Sơ đồ: Mối quan hệ của các biện pháp quản lý hoạt động dạy học	110

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	2
3.1. Khách thể nghiên cứu	2
3.2. Đối tượng nghiên cứu	3
4. Giới hạn phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
4.1. Chủ thể quản lý	3
4.2. Nội dung nghiên cứu	3
4.3. Địa bàn nghiên cứu	3
4.4. Phạm vi khảo sát	3
4.5. Khách thể điều tra	3
5. Giả thuyết khoa học	3
6. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
6.1. Nghiên cứu một số lý luận liên quan đến đề tài.	4
6.2. Khảo sát thực trạng công tác quản lý HĐDH của HT các trường THCS có đông học sinh DTTS ở huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang.	4
6.3. Đề xuất một số biện pháp quản lý của HT, khảo nghiệm tính cần thiết và khả thi của các biện pháp đề xuất.	4
7. Phương pháp nghiên cứu	4
7.1. Nhóm phương pháp nghiên cứu lý luận	4
7.2. Nhóm các phương pháp nghiên cứu thực tiễn	4
8. Cấu trúc của luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC Ở CÁC TRƯỜNG THCS CÓ ĐÔNG HỌC SINH DÂN TỘC THIỂU SỐ	6
1.1. Tổng quan về vấn đề nghiên cứu	6
1.2. Các khái niệm cơ bản	8
1.2.1. Hoạt động dạy học	8
1.2.2. Học sinh dân tộc thiểu số	10
1.2.3. Khái niệm quản lý	11

1.2.4. Quản lý hoạt động dạy học	13
1.2.5. Biện pháp quản lý hoạt động dạy học	15
1.3. Những vấn đề lý luận cơ bản về HDDH ở trường THCS có đông HS DTTS	20
1.3.1. Đặc điểm hoạt động học tập của học sinh THCS là người DTTS	20
1.3.2. Đặc điểm hoạt động dạy học ở lớp/trường có đông HS là người DTTS	22
1.3.3. Mục tiêu, nhiệm vụ của hoạt động dạy học:	24
1.3.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến hoạt động dạy học	26
1.4. Hiệu trưởng quản lý HDDH ở trường THCS có đông học sinh DTTS	27
1.4.1. Nhiệm vụ và quyền hạn của Hiệu trưởng trường THCS	27
1.4.2. Các nội dung cơ bản về quản lý của hiệu trưởng đối với hoạt động dạy học ở trường THCS có đông HS DTTS	28
1.4.3. Mối quan hệ giữa Hiệu trưởng và TTCM trong quản lý HDDH	39
1.5. Những nhân tố ảnh hưởng đến công tác quản lý của Hiệu trưởng	41
Kết luận chương 1	43
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHO HỌC SINH DÂN TỘC THIỂU SỐ CÁC TRƯỜNG THCS Ở HUYỆN LỤC NGẠN, TỈNH BẮC GIANG	44
2.1. Vài nét về địa bàn nghiên cứu	44
2.2. Khái quát về tình hình Giáo dục & Đào tạo huyện Lục Ngạn	44
2.2.1. Tình hình hình chung về giáo dục Lục Ngạn	44
2.2.2. Chất lượng giáo dục THCS	46
2.3. Đặc điểm của các trường triển khai nghiên cứu	46
2.3.1. Đội ngũ cán bộ quản lý	46
2.3.2. Đội ngũ giáo viên	48
2.3.3. Học sinh và tình hình học tập	51
2.3.4. Cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ cho hoạt động dạy học	53
2.3.5. Các hoạt động khác	53
2.4. Thực trạng công tác quản lý hoạt động dạy học ở các trường THCS có nhiều HS dân tộc thiểu số tại huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang	57
2.4.1. Khái quát về phương pháp, nội dung nghiên cứu thực trạng	57
2.4.2. Phân tích và đánh giá kết quả nghiên cứu thực trạng	57

2.4.3. Đánh giá chung về thực trạng	79
Kết luận chương 2	84
Chương 3: BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHO HỌC SINH	
DÂN TỘC THIỂU SỐ TRƯỜNG THCS Ở HUYỆN LỤC NGẠN, TỈNH BẮC	
GIANG	85
3.1. Những yêu cầu đặt ra khi đề xuất khi đề xuất biện pháp	85
3.1.1. Định hướng	85
3.1.2. Nguyên tắc	88
3.2. Biện pháp cụ thể	89
3.2.1. Biện pháp 1: Chỉ đạo xây dựng và thực hiện kế hoạch DH linh hoạt cho các lớp có đông HS người DTTS để đảm bảo thực hiện đúng mục tiêu, chương trình dạy học THCS ...	89
3.2.2. Biện pháp 2: Chỉ đạo đội ngũ GV giảng dạy tại các lớp có đông HS DTTS tổ chức dạy học theo nguyên tắc “dạy học phân hóa”	94
3.2.3. Biện pháp 3: Cải tiến kiểm tra, đánh giá quá trình dạy học và đánh giá kết quả học tập của HS tại lớp có đông HS là người DTTS	101
3.2.4. Biện pháp 4: Hỗ trợ các nguồn lực để thực hiện hoạt động dạy học ở các lớp có đông HS người DTTS	105
3.3. Mối quan hệ của các biện pháp	110
3.4. Khảo nghiệm về tính cần thiết và khả thi của các biện pháp đề xuất	110
3.4.1. Đánh giá tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp	111
3.4.2. Đánh giá tương quan giữa tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp	112
Kết luận chương 3	114
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	115
TÀI LIỆU THAM KHẢO	118
PHỤ LỤC	